

TEORIES I INSTITUCIONS CONTEMPORÀNIES EN EDUCACIÓ

Professora: **Margarida Massot**
Departament: **Pedagogia Sistemàtica i Social**
Titulació. **Psicopedagogia**

OBJECTIUS

1. Conèixer les teories de l'educació més significatives al llarg de la història del pensament.
2. Conèixer l'origen i l'evolució de les institucions educatives
3. Analitzar el context en el que la i el psicopedagog realitzarà la seva activitat professional
4. Comprendre, analitzar i valorar críticament la pròpia tasca educativa des de la perspectiva del perfil professional de la i el psicopedagog i les seves competències professionals.

TEMARI

Primer Bloc, Teories pedagògiques:

1. Rousseau i el naturalisme. L'experimentalisme i el científisme; Dewey.
Escola activa i moviments de renovació pedagògica
2. Teories marxistes i crítiques : Hegel, Marx, Habermas
 - Pedagogia crítica: Freire, Milani
3. Teories llibertàries: Bakunin
 - Pedagogia llibertària: Ferrer i Guàrdia
4. Teories de la descolarització, Illich, Goodman
 - Pedagogia antiautoritària: Neill (Summerhill)
5. Teories tecnològiques, teoria general de sistemes: Luhmann
 - Pedagogia tecnològica: Sarramona

Segon Bloc, Les institucions i la pràctica educativa

6. Origen i evolució de les institucions educatives:
 - de la llei Moyano a la Segona República
 - Institucions escolars en el franquisme
 - La Llei General d'Educació, 1970
 - La LOGSE, 1990
 - La LOCE, 2003
7. L'acció educativa
 - Els subjectes de l'educació
 - La família
 - L'escola
 - Els professionals de l'educació
 - El currículum
 - Els sistema educatiu
 - L'educació entesa con un procés
8. Institucions i programes educatives no formals
 - ajuntaments

- centres cívics
- aules hospitalàries
- educació per al consum, mediambient

METODOLOGIA

1. Presentació del contingut fonamental de cada apartat del programa per part de la professora.
2. Seguiment individualitzat, des d'acció tutorial presencial i virtual , dels i de les estudiants per iniciar-los en la pràctica de la investigació i en el treball autònom.
3. Lectura i recensió de llibres, articles i vídeos d'interès i d'actualitat.
4. Assistència i participació en debats, xerrades i fòrums relacionats amb la matèria
5. Treball de recerca en petit grup per aprofundir en una part del programa i afavorir la conjunció de la teoria i de la pràctica.

AVALUACIÓ

Respondrà als criteris:

1. Assistència i participació activa a les classes teòriques i pràctiques
2. Elaboració i presentació de treballs
3. Valoració del treball de recerca.
4. Valoració conjunta de les activitats indicades a la fitxa d'autoregulació dels aprenentatge
5. Prova escrita al final de l'exposició teòrica del temari.

BIBLIOGRAFIA

Manuais:

Sarramona, J (2000). *Teoría de la educación*. Ariel educación. Barcelona
 Colom, AJ, Bernabeu, JL., Domínguez, E., Sarramona, J (2002). *Teorías e instituciones contemporáneas en educación*. Ariel educación. Barcelona

Obres de caràcter general

Apple. M. (1989) *Maestros y textos: una economía política de la relaciones de clase y género en educación*. Paidós. Barcelona
 Camps, V. (1994) *Los valores de la educación*. Anaya. Madrid
 CIREM (1994) *Èxit i Fracàs Escolar a Catalunya*. Fundació Jaume Bofill. Barcelona
 Colom, A I Mèlich, J,C.(1994) *Después de la Modernidad* Paidós, Barcelona
 Cortina, A. (1994) *La ética de la sociedad civil*. Anaya. Madrid
 Delors, J. (1996) *L'educació: hi ha un tresor amagat a dins*. Unesco. Barcelona
 Fernandez Enguita, M. (1997) *La escuela a examen*. Pirámide. Madrid
 Fernández Enguita, M. (2001) *Educación en tiempos inciertos*. Morata. Madrid
 Flaquer, LL. (1998) *El destino de la familia*. Ariel. Barcelona
 Ibañez, J. (1996) *El regreso del sujeto*. S XXI. Madrid
 Imbernon, P. (1999) *La educación en el s. XXI. Los retos del futuro inmediato*. Graó. Barcelona
 Jordán, JA:, (1998) *Códigos deontológicos y compromiso moral del profesorado*. En VVAA, *ética docente*. Ariel. Barcelona, pp. 121-137

- Meirieu, P. (1998) *Frankenstein educador*. Laertes.Barcelona
- Puigvert, L. (2001). *Las otras mujeres*. El Roure. Barcelona
- Solé, I, Coll, C. (1993) *Los profesores y la concepción constructivista*, en C. Coll, *El constructivismo en el aula*. Graó. Barcelona. pp 95-144
- Subirats, M. (1998) *Con la diferencia. Las mujeres frente al reto de la autonomía*. Icaria. Barcelona
- Subirats, M., Brullet, C. (1998) *Rosa y azul*. La transmisión de los géneros en la escuela mixta. Instituto de la mujer. Madrid
- Touraine, A. (1997) *¿Podremos vivir juntos? Iguales y diferentes*. PPC. Madrid
- Vasquez, A. Martínez, I. (1996) *La socialización en la escuela*. Una perspectiva etnográfica. Paidós. Barcelona
- Willis, P. (1998) *Aprendiendo a trabajar. Cómo los hijos de la clase obrera consiguen trabajos de la clase obrera*. Akal.
- Willis, P. (1998) *Cultura viva*. Materials de joventut, n. 10. Diputació de Barcelona. Barcelona

Bibliografia per temes

Pedagogia marxista:

- Makarenko.(1967) *Poema Pedagògic*. Planeta, Barcelona
- Marx, K. I Engels, F(1987). *Textos sobre educación y enseñanza*. Alberto Corazón editor. Mad
- Suchodolski, B. (1976) *Fonament de la pedagogia socialista*. Laia. Barcelona
- Suchodolski, B. *Pedagogia de l'essència i de l'existència*.(Col. textos pedagògics) Eumo. Vic

Pedagogia crítica:

- Apple. M., Beane, J.A: (1997) *Escuelas democráticas*. Morata. Madrid
- Ayuste, Flecha, Lleras, López Palma (1995). *Planteamientos de la pedagogia crítica*. Graó. Barcelona
- Castells, Flecha, Freire, Giroux, Macedo, Willis: (1994): *Nuevas perspectivas críticas en educación*. Paidós educador. Barcelona
- Elboj, C., Puigdemívol, I., Soler, M., Valls, R. (2002). *Comunidades de aprendizaje. Transformar la educación*. Graó. Barcelona
- Freire, P. (1997) *Pedagogia de la esperanza*. Siglo XXI. Madrid
- Freire, P.(1987): *L'educació com a pràctica de la llibertat*. Eumo. Vic
- Freire: (1990): *La naturaleza política de la educación*. Paidós. MEC. Barcelona
- Freire. (.(1970)...)*Pedagogia del oprimido*. S. XXI. Madrid
- Milani, L. (1981) *Carta a una mestra*.(alumnes de l'Escola Barbiana). Nova Terra.(col. Nadal) Barcelona
- Milani, L. (1978) *Contraescuela. Por una escuela popular* Zero, Madrid

Pedagogia llibertària i antinstitucional:

- Bakunin, M. (1979) *La instrucción integral*. Calamus Scriptorius. Barcelona
- Ferrer i Guardia, F.(.) *L'Escola Moderna* . Eumo.(textos pedagògics, núm 22) Vic
- Goodman, P. (1976) *La des-educación obligatoria*. Fontanella. Barcelona
- Illich, I. (1978) *La sociedad desescolarizada*
- Proudhon, P.J. (1975) *¿Qué es la propiedad privada?* Tusquets. Barcelona
- Reimer, E.(1981) *La escuela ha muerto*. Guadarrama. Barcelona
- Reimer, E. (1977). *Un mundo sin escuelas*. Nueva Imagen. Méxic
- Tolstoi, L.N. (1977) *La escuela de Yasnania Poliana*. Júcar. Barcelona.

Pedagogia antiautoritària:

- Freud. A. *Psicoanàlisi per a pedagogs*. Eumo (textos filosòfics, núm. 24) Vic
- Neill, A. (1986) *Summerhill*. Eumo. Vic
- Rogers, C. (1986) *Libertad y creatividad en la educación*. Paidós. Barcelona

Pedagogia activa i els seus antecedents:

- Decroly, O. (--) *La funció de globalització*. Eumo. Vic
Dewey, J. (1985). *Democràcia i escola*. Eumo. Vic
Freinet, C. (1972) *Per una escola del poble*. Laia, Barcelona
Freinet, C. (1972) *Les invariants pedagògiques*. Laia, Barcelona
Galí, A. (--) *Activitat i llibertat en educació*. El tremp
Montessori, M. (--) *La descoberta de l'infant*. Eumo. Vic
Rousseau, J.J. (1989). *Emili o de l'educació*. Eumo. Vic
Sensat, R. (--) *Vers una nova escola*. Proa. Barcelona

Pedagogia tecnològica:

- Pavlov, J. (1967) *Reflexos condicionats i inhibicions*. Edicions 62. Barcelona
Piaget, J. () *Escrits per a educadors*. Eumo, Vic
Sarramona, J. (1990) *Tecnología educativa*. CEAC. Barcelona
Skinner, B.F. (1974) *Walden Dos*. Fontanella. Barcelona
Skinner, B.F. (1979) *Tecnología de la enseñanza*. Labor. Barcelona
Skinner, B.F. (1982) *Más allá de la libertad y de la dignidad* Fontanella, Barcelona